

Oddział Głównej Biblioteki Lekarskiej bazą naukową dla pracowników Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Radomiu i nie tylko...

Z dziejów...

Radomski Oddział Głównej Biblioteki Lekarskiej powołany został Zarządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 23 czerwca 1989 roku, a inicjatorami przedsięwzięcia w radomskim środowisku medycznym byli dwaj lekarze: dr Jerzy Kruszyński i dr Eugeniusz Grocholski.

Decyzją dyrektora Głównej Biblioteki Lekarskiej w Warszawie, prof. Janusza Kapuścika 1 października 1990 roku biblioteka rozpoczęła swoją działalność.

Początkowo placówka mieściła się w stylowym, odrestaurowanym „pałacyku”, wpisanym do rejestru obiektów zabytkowych, położonym na peryferiach miasta. Budynek usytuowany był w parku, w którym rosły wysokie drzewa i krzewy.

W latach 1927-1962 w tym drewnianym budynku mieścił się oddział zakaźny, będący częścią Szpitala Św. Kazimierza, a nazywano go „Szpitalem Św. Zygmunta”, na cześć ówczesnego starosty Zygmunta Strzeszewskiego.

„Palacyk „ - pierwsza siedziba Oddziału GBL

Warto wspomnieć postać dr Jerzego Kruszyńskiego, który od początku działalności Oddziału GBL stał się opiekunem naukowym placówki. Człowiek nietuzinkowy, skarbnica wiedzy, mądrości, autorytet w sprawach fachowych, a przede wszystkim przyjaciel biblioteki.

Dr Jerzy Kruszyński

Jerzy Kruszyński urodził się 17 sierpnia 1929 roku w Radomiu. W 1948 roku ukończył renomowane Liceum im. Jana Kochanowskiego i w tym samym roku rozpoczął studia na wydziale lekarskim Akademii Medycznej we Wrocławiu.

W 1953 roku został zatrudniony w Szpitalu Miejskim w Radomiu, gdzie wspólnie z innym zasłużonym lekarzem, dr Jerzym Borysowiczem zorganizował oddział neurologii. Jego zainteresowania neurologią sięgały okresu studiów, w czasie których pracował jako wolontariusz w klinice Oddziału Neurologii pod kierunkiem prof. Arenda.

Od 1967 roku był ordynatorem Oddziału Neurologii Wojewódzkiego Szpitala Zespólnego w Radomiu, a od 1989 roku Konsultantem Wojewódzkim do spraw neurologii.

Wielką pasją Doktora było kształcenie lekarzy. Pod jego kierunkiem specjalizację z neurologii uzyskało 29 lekarzy. Ich osiągnięcia i sukcesy były dla niego wielką radością i dumą. Był jednym z twórców samorządu lekarskiego, a także członkiem Okręgowej Rady Lekarskiej w Lublinie.

Poza pracą naukową dr Kruszyński był też zaangażowany w działalność polityczną. Założył Ruch Obywatelski Akcja Demokratyczna, a później Oddział Unii Demokratycznej w Radomiu. Równocześnie czynnie działał w Komisji Rehabilitacyjnej Czerwca '76. Tragiczne wydarzenia stanu wojennego dotknęły jego samego i rodzinę.

Dr Kruszyński, poza medycyną interesował się literaturą, filmem, teatrem. Kochał Tatry, gdzie spędzał swoje krótkie urlopy, Ze schroniska w Dolinie Chochołowskiej zawsze rozpoczynał wędrówkę po górach.

Doktor Jerzy nie dbał o tytuły naukowe, zaszczyty, wyróżnienia, choć łatwo je mógł osiągnąć. Zmarł w grudniu 1993 roku. Odszedł człowiek wielkiego serca i intelektu, promotor biblioteki w lokalnym środowisku medycznym.

Przeprowadzki, przeprowadzki...

W swojej prawie 22-letniej historii Oddział GBL trzykrotnie zmieniał lokalizację. Dość szybko zorientowano się, że pomieszczenie w „pałacyku” jest zbyt ciasne. Wypożyczalnia i czytelnia mieściły się w jednym pomieszczeniu, brak było magazynu dla powiększających się zbiorów. Te uciążliwości znacznie utrudniały działalność biblioteki.

W czerwcu 1992 roku Oddział GBL przeniósł swoje zbiory do nowej siedziby w centrum Radomia, w kompleksie Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego.

W tamtym okresie szpital pełnił rolę placówki szkoleniowej dla lekarzy oraz pielęgniarek z terenu województwa, a także dla uczniów Liceum Medycznego i słuchaczy Studium Pielęgniarstwa.

W lokalu liczącym 80 m² biblioteka działała 10 lat. W tym czasie był już w budowie następny szpital, gdyż obecny zakład leczniczy z powodu ciasnoty nie spełniał oczekiwań społeczeństwa ani samego środowiska służby zdrowia. Jego braki technologiczne i funkcjonalne ujawniły poważne mankamenty. Liczne awarie będących w stałej eksploatacji urządzeń spowodowane były narzucanym wówczas oszczędnościowym programem budownictwa.

Powiększające się zbiory, a także nowe funkcje w obszarze świadczonych usług bibliotecznych powodowały, że koncepcja kolejnej przeprowadzki była wciąż aktualna. Biblioteka potrzebowała nowej, większej przestrzeni, a przede wszystkim miejsca na stanowiska komputerowe.

5 kwietnia 2001 roku po zawarciu umowy pomiędzy Główną Biblioteką Lekarską w Warszawie a Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym, Oddział GBL przeniósł swoje zbiory do pomieszczeń specjalnie zaadaptowanych na cele biblioteczne o łącznej powierzchni 120 m².

Historia Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego

Budowę szpitala rozpoczęto w 1982 roku, dziesięć lat później uruchomiono obiekty przyszpitalne: pralnię, kotłownię, spalarnię. Na początku października 1995 r. jako pierwszy został oddany Oddział Płucny.

Następnie przekazywano do użytku kolejne komórki organizacyjne: Izbę Przyjęć Ogólną, Zakłady: Diagnostyki Laboratoryjnej, Diagnostyki Obrazowej i Radiologii Interwencyjnej, Patomorfologii oraz Aptekę Szpitalną.

W następnych latach swoją działalność rozpoczęły oddziały łóżkowe: Rehabilitacji oraz Reumatologii. Równocześnie z tymi oddziałami sukcesywnie oddawano poradnie specjalistyczne. Od października 1998 roku zostały uruchomione oddziały: Neurologii, OIOM- u, a w następnych latach: Wewnętrzny I, Wewnętrzny II, Zakład Fizjoterapii, Oddział Rehabilitacyjny Dziennego Pobytu i kolejne oddziały. W ostatnich latach zostały oddane Oddziały Rehabilitacji Neurologicznej, Rehabilitacji Kardiologicznej i Pododdział Udarowy oraz nowe pracownie diagnostyczne i poradnie specjalistyczne.

Szpital dzisiaj

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Radomiu

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Radomiu jest samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej drugiego stopnia referencji, który świadczy usługi dla mieszkańców miasta, powiatu a także dla całego województwa mazowieckiego. Świadczenia zdrowotne udzielane są w systemie hospitalizacji, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz w ramach pomocy doraźnej w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym.

W gmachu głównym W. Sz. S. mieszczą się 22 oddziały leczenia stacjonarnego (łącznie 835 łóżek), blok operacyjny, zakłady i pracownie stanowiące nowoczesną bazę diagnostyczno-leczniczą oraz 30 poradni specjalistycznych.

Szpital z roku na rok wprowadza coraz to nowsze metody leczenia we wszystkich specjalnościach, między innymi:

- operacyjne usunięcie zaćmy metodą fakoemulsyfikacji
- zabiegi ablacji
- leczenie bólu metodą neuromodulacji (wszczepienie neurostymatora do powierzchniowej stymulacji rdzenia kręgowego) -oddział neurochirurgii
- operacje kardiochirurgiczne w krążeniu pozaustrojowym i bez zatrzymywania serca
- operacje oszczędzające pierś
- leczenie laryngologiczne z użyciem lasera CO₂, zabiegi endoskopowe zatok
- leczenie: ubytków chrząstki z zastosowaniem membran i czynników wzrostu, zaburzeń wzrostu z zastosowaniem komórek macierzystych szpiku, choroby zwyrodnieniowej bioder z zastosowaniem krótkotrzeniowych endoprotez bezcementowych z artykulacją ceramiczną, choroby zwyrodnieniowej kolan i artroz innych stawów z zastosowaniem endoprotez bezcementowych, obrażeń narządu ruchu

zastosowaniem najnowszych technologii systemu AO SYNTHES, zakażeń narządu ruchu w skojarzeniu z technikami leczenia podciśnieniowego. W tym roku po raz pierwszy zespół lekarski chirurgii urazowo-ortopedycznej wykonał zabieg wszczepienia sztucznej łąkotki

- implantacje stymulatorów resynchronizujących u pacjentów z ciężką niewydolnością serca, pełny zakres angioplastyki wieńcowej, w tym udrożnienia drogą wsteczną
- leczenie immunomodulacyjne w stwardnieniu rozsianym.

Szpital jest jednostką uprawnioną do prowadzenia specjalizacji i staży kierunkowych w zakresie: chorób wewnętrznych, chirurgii ogólnej, chirurgii onkologicznej i wielu innych specjalności.

Od 1999 roku organizowane jest kształcenie podyplomowe pielęgniarek i położnych. Obecnie szkolenia prowadzone są przez Sekcję ds. Szkoleń. Średnio rocznie doksztalca się około 300 osób.

Poziomy kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych w W.Sz.S. w Radomiu

Specjalizacja w dziedzinie	Kursy kwalifikacyjne w dziedzinie
-pielęgniarstwo chirurgiczne -pielęgniarstwo neonatologiczne -pielęgniarstwo kardiologiczne -pielęgniarstwo onkologiczne	-pielęgniarstwo ratunkowe -pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej terapii -pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek -pielęgniarstwo rodzinne dla położnych -pielęgniarstwo chirurgiczne -pielęgniarstwo operacyjne
Kursy specjalistyczne w zakresie	Kursy doskonalące w zakresie
-endoskopia -resuscytacja krążeniowo-oddechowa -wykonywanie i interpretacja zapisu elektrokardiologicznego -leczenie ran -szczepienia ochronne -szczepienia ochronne noworodków	-wybrane zagadnienia dotyczące karmienia piersią -rola i zadania pielęgniarki w chemioterapii onkologicznej -wybrane zagadnienia dotyczące pielęgnowania chorych na cukrzycę -wybrane zagadnienia dotyczące profilaktyki zakażeń szpitalnych

Przy szpitalu funkcjonuje szkoła rodzenia. Ma ona na celu przygotowanie kobiet do porodu naturalnego. Program zajęć obejmuje tematykę przebiegu ciąży, porodu, położenia i karmienia naturalnego. Ćwiczenia kąpania i ubierania pomagają przyszłym rodzicom w opiece nad dzieckiem.

W placówce działa Szkoła Promocji Zdrowia. W roku szkolnym uczniowie trzech liceów ogólnokształcących uczestniczą dwa razy w tygodniu w zajęciach, których celem jest upowszechnianie wiedzy na temat zdrowego stylu życia, ekologii, podejmowania praktycznych działań na rzecz innych ludzi (opieka nad ludźmi starymi, niepełnosprawnymi) czy udzielania pierwszej pomocy.

W szpitalu prowadzone są badania kliniczne, realizowane są również programy profilaktyczne w zakresie wczesnego wykrywania raka szyjki macicy, raka piersi, czy raka jelita grubego.

Szpital posiada wyróżnienia oraz certyfikaty m. in.: „Szpital bez bólu”, „Szpital przyjazny dziecku”, „Szpital przyjazny kombatanom”. W ubiegłym roku Laboratorium Mikrobiologii uzyskało bardzo dobre wyniki w Ogólnopolskim Sprawdzianie Wiarygodności Badań w Mikrobiologii POLMICRO 2012.

Rocznie hospitalizowanych jest przeciętnie 35 tysięcy pacjentów, udzielanych 140 tysięcy porad specjalistycznych, wykonywanych 800 tysięcy badań laboratoryjnych i ponad 115 tysięcy badań diagnostycznych. Wszystkie te świadczenia zdrowotne wykonuje wysoko wykwalifikowany personel medyczny. Obecnie w szpitalu zatrudnionych jest 1512 pracowników.

Od początku swojego istnienia Wojewódzki Szpital Specjalistyczny stawia sobie za cel profesjonalne udzielanie świadczeń zdrowotnych i promowanie zdrowia. Priorytetową wartością dla personelu medycznego jest ratowanie, przywracanie i poprawa zdrowia człowieka.

Biblioteka dzisiaj

Oddział Główniej Biblioteki Lekarskiej w naturalny sposób wrósł się w strukturę tego dużego i nowoczesnego szpitala. Stał się jego zapleczem naukowym, miejscem przyjaznym do nauki, niekiedy relaksu i odpoczynku. Użytkownicy biblioteki to lekarze, pielęgniarki, położne, rehabilitanci i inni pracownicy medyczni, którzy podnoszą swoje kwalifikacje. Są nimi również studenci: Radomskiej

Szkoły Wyższej i Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego, którzy poszukują materiałów do prac licencjackich i magisterskich. Osoby „z zewnątrz” mogą natomiast korzystać ze zbiorów w czytelni.

Zbiory

Biblioteka gromadzi, przechowuje i udostępnia zbiory z zakresu medycyny i nauk pokrewnych: psychologii, socjologii, biologii, ochrony środowiska oraz wydawnictwa dotyczące organizacji i zarządzania w ochronie zdrowia, czy ostatnio modnej kosmetologii.

Księgozbiór biblioteki liczy:

6 011 vol. książek,
2 110 vol. czasopism

Zbiory sukcesywnie są powiększane poprzez zakupy i dary książek oraz prenumeratę czasopism. Wydawnictwa ciągle w wersji drukowanej to: 10 tytułów czasopism zagranicznych i 78 tytułów czasopism polskich. Obecnie rocznie prenumeruje się 25 tytułów periodyków.

Przy gromadzeniu zbiorów uwzględnia się także sugestie czytelników, którzy mogą zgłaszać propozycje zakupu książek bądź prenumeraty konkretnego tytułu czasopisma, które chcieliby widzieć w zbiorach bibliotek.

Udostępnianie

W Oddziale GBL realizowane są wszystkie formy udostępniania:

- **prezencyjne** (na miejscu w czytelni z wolnym dostępem do półek) Księgozbiór podręczny wyodrębniony jest z całości zbiorów. Są to najnowsze książki o profilu medycznym ustawione na regałach wg działów, a także zbiór encyklopedii, słowników, informatorów o treści ogólnej. Do dyspozycji czytelników jest 30 tytułów czasopism z ostatniego roku. Starsze roczniki w razie potrzeby są przynoszone z magazynu.

W przestronnym pomieszczeniu czytelni znajdują się również cztery stanowiska komputerowe ze stałym łączem internetowym oraz urządzenie wielofunkcyjne służące do drukowania, kserowania i skanowania materiałów źródłowych.

- **wypożyczalnia miejscowa** - czyli wypożyczanie książek do domu. Prawo do korzystania z wypożyczalni mają:
 - pracownicy miejscowych i terenowych szpitali,
 - pracownicy działalności podstawowej zakładów opieki zdrowotnej Radomia i okolic,
 - studenci i pracownicy uczelni radomskich, z którymi Oddział GBL podpisał umowę o rozliczaniu się obiegówkami,

Biblioteka nie wypożycza czasopism ze względu na częste ich przetrzymywanie czy gubienie pojedynczych numerów. Potrzebne artykuły są kserowane bądź skanowane odpłatnie. Liczba wykonywanych kopii z roku na rok wzrasta. Dużym powodzeniem cieszą się usługi ekspresowe, a więc wykonywane natychmiastowo, ku zadowoleniu użytkowników.

- **wypożyczalnia zamiejscowa** – celem wypożyczeń międzybibliotecznych jest umożliwienie czytelnikowi dostępu (bez względu na lokalizację) do materiałów źródłowych, których brak w zbiorach Oddziału GBL i w zbiorach innych bibliotek radomskich.

W ramach tych wypożyczeń nie udostępnia się prac habilitacyjnych i zbiorów podręcznych. Materiały sprowadzane z innych bibliotek udostępniane są czytelnikom w oryginale wyłącznie w czytelni.

Informacja naukowa

Radomski Oddział GBL już dawno przestał być tylko wypożyczalnią książek, stał się nowoczesnym ośrodkiem informacji. Warsztat informacyjny biblioteki to własne katalogi kartkowe: alfabetyczny i przedmiotowy książek, katalog alfabetyczny tytułów czasopism oraz bazy danych udostępniane przez GBL w Warszawie.

Informacje udzielane są w sposób tradycyjny - ustnie w

bibliotece lub telefonicznie i w formie elektronicznej, drogą e-mailową. Obok informacji bibliotecznych, rzeczowych, ważne dla czytelników są informacje bibliograficzne, które odnoszą się do uzupełniania opisów bibliograficznych na podstawie katalogów i bibliografii dostępnych w bibliotece.

Personel Oddziału GBL służy pomocą w sporządzaniu bibliografii załącznikowej do prac poglądowych, artykułów a także wskazuje wszelkie źródła informacji i sposoby wyszukiwania tych informacji w zasobach internetowych innych bibliotek medycznych.

Pracownicy ochrony zdrowia, którzy przygotowują się do specjalizacji w swoich dziedzinach, a także osoby zajmujące się dydaktyką na uczelniach są zainteresowani szybkim dotarciem do informacji o najnowszych badaniach naukowych i ich wynikach oraz osiągnięciach w medycynie. Realizację tych potrzeb informacyjnych umożliwia bezpośrednia łączność z GBL w Warszawie, a za jej pośrednictwem dostęp online do zagranicznych baz czasopism pełnotekstowych, m.in. Elsevier, Springer, Ebsco, Lippincot, Williams & Wilkins oraz baz bibliograficznych: Medline, Embase, PubMed.

Bardzo ceniona przez czytelników jest Polska Bibliografia Lekarska, opracowywana i aktualizowana co kwartał przez GBL w Warszawie. PBL rejestruje polską literaturę naukową, kliniczną i fachową z dziedziny medycyny i nauk pokrewnych. Baza zawiera również informacje o pracach polskich autorów opublikowanych w czasopismach zagranicznych dostępnych w GBL. Dostęp do Bibliografii możliwy jest według zakresu IP, czyli z komputerów znajdujących się w Oddziale. Czytelnik w krótkim czasie otrzymuje informację o piśmiennictwie na interesujący go temat, jednocześnie ma możliwość dostępu do tych materiałów w postaci kserokopii, wydruków oraz kopii elektronicznych.

Radomski Oddział GBL jest placówką nowoczesną, która funkcjonuje w lokalnym środowisku medycznym łącząc możliwości dostępu do tradycyjnych zbiorów drukowanych oraz do elektronicznych nośników informacji.

Istotną rolę w działalności Oddziału GBL jest propagowanie biblioteki w środowisku. Bezpośrednie kontakty z czytelnikami, informacja o nowościach wydawniczych, profesjonalizm usług bibliotecznych najskuteczniej promują placówkę. Od lat pracownicy kształtują pozytywny wizerunek biblioteki, chcą aby była ona postrzegana jako wiarygodna i sprawnie działająca instytucja.

Piśmiennictwo

1. Czarnecki M. Szpitalnictwo radomskie w powojennym 35-leciu. Biuletyn Kwartalny Towarzystwa Naukowego 1982, 2, 61
2. Tokarska-Winiarska M. Informacja dotycząca kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych w W.Sz.S. w Radomiu
3. Tochterman A. O szpitalach i lekarzach radomskich. Radomski Rocznik Lekarski 2000, 5, 137
4. Odszedł człowiek nieprzeciętny. Gazeta Wyborcza 1993, 296. Gazeta w Radomiu 1995, 2
5. Informacje z Działu Organizacji i Nadzoru W.Sz.S. w Radomiu.

Bożenna Roźniatowska
Główna Biblioteka Lekarska
Oddział w Radomiu